

ที่ อบ ๐๐๑๙/ว ๕๕๕๖

ศาลากลางจังหวัดอุบลราชธานี
ถนนแจ้งสนิท อบ ๓๕๐๐๐

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการดำเนินงาน ๔

จำนวน ๑ ชุด

๒. แบบรายงานผลการดำเนินงาน ๔

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย จังหวัดอุบลราชธานี ได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดตั้งศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน ครอบคลุมตำบล ๆ ละ ๑ แห่ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศล พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาส เฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๒๘ กรกฎาคม โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน เพื่อให้เป็น สถานที่บ่มเพาะภาวะผู้นำ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและการบริหารจัดการ ชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นศูนย์ประสานงานภาคีเครือข่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคีการพัฒนา ในพื้นที่ ทั้ง ๗ ภาคส่วน โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลางด้วยการส่งเสริมผู้นำ ชุมชน กลุ่ม องค์กร เครือข่ายงานพัฒนาชุมชนที่เป็นทุนทางสังคมใช้พลังภูมิปัญญาให้เป็นพลังในการสร้างสรรค์ งานพัฒนาชุมชน ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตทักษะอาชีพ รวมถึงการพัฒนาภาวะผู้นำ สร้างเสริม อุดมการณ์ทำงานเพื่อสาธารณะ ในรูปแบบผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชนมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อชุมชน มีบทบาท และมีส่วนร่วมในการพัฒนา และเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง นั้น

เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุนให้ศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน มีการขับเคลื่อนการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สามารถเป็นสถานที่บ่มเพาะภาวะผู้นำ ทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ การพัฒนาคุณภาพ ชีวิตประชาชนและการบริหารจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน พร้อมเป็นศูนย์ประสานงานภาคี เครือข่ายจิตอาสาพัฒนาชุมชนระหว่างภาครัฐ ภาคประชาชน และภาคีการพัฒนาในพื้นที่ทั้ง ๗ ภาคส่วน จังหวัดอุบลราชธานี จึงขอให้อำเภอมอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชน ดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาและขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแนวทางการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนา ชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒. รายงานผลการดำเนินงาน ตามข้อ ๑ ตามแบบรายงานผลการดำเนินงาน รายละเอียด ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ให้จังหวัดทราบ ภายในวันที่ ๒๐ ของทุกไตรมาส ผ่านระบบ Google Drive ตาม QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิสดาร ประดา)

พัฒนาการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
กลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชน
โทร./โทรสาร ๐๔๕ - ๓๔๔๖๒๘

ช่องทางการรายงาน

แนวทางการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศล พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๒๘ กรกฎาคม

๒. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาขีดความสามารถศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างเต็มศักยภาพ

๓. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน ในการเชื่อมโยงบูรณาการการทำงานจิตอาสาร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ในกิจกรรมที่หลากหลาย

วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน/เงื่อนไขของกิจกรรม

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน ตามขั้นตอนดังนี้

๑. ศึกษาแนวทางการดำเนินกิจกรรมที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๒. จัดประชุมกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชนระดับต่าง ๆ เพื่อทบทวนผลการดำเนินงานตามภารกิจและบทบาทที่ผ่านมา วิเคราะห์และออกแบบการดำเนินงาน จัดทำแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๓. กระตุ้น ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมของศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน โดยดำเนินการอย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง ตามภารกิจ ดังนี้

๓.๑ กิจกรรมตามบทบาทและภารกิจ “๙ จุดหมายต้นสาย ปลายป่าน” (เอกสารแนบท้าย)

๓.๒ กิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาหรือการให้ความช่วยเหลือประชาชนตามมิติต่าง ๆ เช่น มิติด้านสุขภาพ มิติด้านการศึกษา มิติด้านการสร้างอาชีพและรายได้ มิติด้านความเป็นอยู่ หรือมิติด้านการเข้าถึงบริการแห่งรัฐ

๓.๓ กิจกรรมจิตอาสาในโอกาสวันสำคัญของชาติตามแนวทาง “เราทำความดี เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ประกอบด้วย ๑) จิตอาสาพัฒนา ๒) จิตอาสาภัยพิบัติ ๓) จิตอาสาเฉพาะกิจ

๔. ประสานความร่วมมือภาคีการพัฒนา ๗ ภาคส่วน (รัฐ ศาสนา สถาบันการศึกษา เอกชน ประชาชน ประชาสังคม และสื่อสารมวลชน) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชนในพื้นที่ด้านต่างๆ ตามความเหมาะสม เช่น องค์ความรู้ ทรัพยากร การต่อยอดขยายผล หรืองบประมาณ

๕. กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาแนะนำ และประเมินผลการดำเนินงานศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน

๖. ถอดบทเรียนความสำเร็จเพื่อเป็นแบบอย่างการเรียนรู้และพัฒนา และเผยแพร่ผ่านรูปแบบช่องทางต่างๆ เพื่อสร้างการรับรู้และกระตุ้นการมีส่วนร่วมให้เกิดเป็นวงกว้าง

๗. เสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และยกย่องเชิดชูเกียรติ ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน และศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชนที่มีผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง

๘. สรุปผลการดำเนินงานและรายงานผู้บังคับบัญชาตามลำดับ

เป้าหมาย ศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน ๗,๐๓๖ แห่ง ทั้ง ๗๖ จังหวัด

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. คณะกรรมการบริหารศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน

๒. ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน

๓. ผู้นำชุมชน ประชาชน นักเรียน/นักศึกษา และผู้สนใจ

๔. ภาคีการพัฒนา ๗ ภาคส่วน

๕. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้อง ระดับจังหวัด/อำเภอ

พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการระดับอำเภอ หรือในพื้นที่หมู่บ้าน/ตำบล ที่เป็นที่ตั้งศูนย์ผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ ระหว่างวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ - ๑๕ กันยายน ๒๕๖๘

ภารกิจ ๔ จุดหมายต้นสาย ปลายป่าน

๑. **ศูนย์เรียนรู้รอบบ้าน** การน้อมนำแนวพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการปลูกพืชผัก สวนครัว ปลูกสมุนไพร รอบรั้วบ้าน ทุกครัวเรือน คือ คลังอาหาร ทุกหมู่บ้าน คือ ศูนย์แบ่งปัน
๒. **ธนาคารแบ่งปันแรงงาน** การใช้กิจกรรม “เอามื้อสามัคคี” มาขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบในแต่ละแปลง เป็นการรื้อฟื้นเอาวิถีชีวิตดั้งเดิมวัฒนธรรมอันดีของคนไทยย้อนกลับมาปฏิบัติให้เกิดการปฏิบัติตามหลักกิจกรรมธรรมชาติ รวมทั้งสร้างความเป็นจิตอาสาพัฒนาชุมชนจนเกิดเครือข่ายที่มีพลังและความสามัคคี
๓. **ปลูกไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง** ไม้ผล ไม้เศรษฐกิจ และไม้ใช้สอย นอกจากนี้ยังมีหลักบันได ๔ ขั้น ที่เป็นการบริหารจัดการพื้นที่ ทำให้ พอกิน พอใช้ พออยู่ พอรับเงิน เป็นเศรษฐกิจพอเพียงขั้นพื้นฐาน ก่อนเข้าสู่ขั้นก้าวหน้า คือ ทำบุญ ทำทาน เก็บรักษา ค่าขาย และเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายรวมทั้งทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพในดิน ทางรอดของชีวิตด้วยวิถีธรรมชาติ “เลี้ยงดิน ให้ดินเลี้ยงพืช ให้พืชเลี้ยงเรา” หลักกิจกรรมธรรมชาติ คือคำตอบการหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพในดิน
๔. **บัญชีรับจ่าย** ข้อมูลที่ได้รับจากการทำบัญชีครัวเรือน จะช่วยให้เราสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินในเดือนถัดไปได้ การรู้จักวางแผนการใช้จ่ายเงินจะช่วยให้สถานการณ์การเงินของครอบครัวดีขึ้น และทำให้เรามองเห็นหนทางในการนำข้อมูลบัญชีครัวเรือนไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครอบครัวได้
๕. **ขายขยะแลกทอง** ช่วยลดมลภาวะ นำขยะมาแปรรูป ด้วยหลัก ๓R (Reduce Reuse Recycle) “ใช้น้อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่” ส่งเสริมให้ทุกครัวเรือนมีการจัดการคัดแยกขยะ เรียนรู้ร่วมกันในหมู่บ้าน เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการคัดแยกขยะอย่างยั่งยืน ตั้งแต่ต้นทางมีการทำธนาคารขยะประจำรัฐ และนำเงินที่ได้มาจัดตั้งสวัสดิการ “เพื่อนช่วยเพื่อน” สวัสดิการที่ช่วยดูแลคุณภาพชีวิตของสมาชิกทุกครัวเรือนในชุมชน ในยามเสียชีวิต ส่วนขยะเปียกมีการทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์จากขยะเพื่อลดต้นทุนด้านการผลิต “ถังขยะเปียกลดโลกร้อน” ประจำครัวเรือน ซึ่งเป็นสารบำรุงดินที่หมักในถังขยะเปียกครัวเรือน นำไปใช้ประโยชน์ในแปลงผัก
๖. **ของเก่าเล่าอดีต** เก็บรักษาทรัพย์สินสมบัติหรือสิ่งของที่บ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของชุมชน รวมถึงการจัดทำศูนย์มรดกความทรงจำทางวัฒนธรรม ความรุ่งเรืองและความมีอารยะเป็นสัญลักษณ์ที่ใช้เพื่อตระหนักถึงความเป็นชาติที่ผู้คนจะจินตนาการถึงความเป็นท้องถิ่น
๗. **ผ้าป่าอาชีพ** การแบ่งปันความรู้ ด้านลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ เพื่อมาเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ใช่การอบรมหรือฝึกอาชีพ แต่เป็นการแลกเปลี่ยน แบ่งปันเพื่อเรียนรู้ ดูให้จำ สามารถนำไปใช้ได้จริง เป็นการจุดประกายในกระบวนการตัดสินใจสร้างความรู้ใหม่จากฐานความรู้อาชีพเก่า
๘. **ปิดไฟประหยัด** ร้อยดวงใจลดใช้พลังงาน การอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวันให้เป็นวิถี
๙. **ตลาดนัด ๔ ทิศ** หลักการคือตลาดนัดชุมชน ขายได้ทุกทิศทาง เสมือนหนึ่ง Platform สถานีตลาดนั่นเอง ทิศที่ ๔ หมายถึงทิศทางเทคโนโลยี ระบบเครือข่ายออนไลน์ ขายได้ทั้งหมด ตามกลยุทธ์นักรับบริหารจัดการตลาด

๑ จุดหมายต้นสายปลายทาง

หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง คือ เสาหลักของชุมชน

1. ผู้เข็นตุ๊กตา
รอบบ้าน

2. ฐานตลาด
แบ่งปันแรงงาน

3. ไม้ 3
ประโยชน์ 4

4. บัญชี
รับจ่าย

5. บายบาย
แลกทอง

6. บองเก่า
เล่าอดีต

7. ฟาป่า
อาชีพ

8. ปิดไฟ
ประหยัด

9. ตลาดนัด
9 ทิศ

"ทุกครัวเรือน คือ คลังอาหาร ทุกหมู่บ้าน คือ ศูนย์แบ่งปัน"

โครงการเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง

